

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗА ОСВІТНЬО-
ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ «Менеджмент»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо стану академічної доброчесності при навчанні за освітньо-професійною програмою «Менеджмент».

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному web-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkhoderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» ТДАТУ (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **в 1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетною: «Академічна доброчесність». Процедура, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Респондентам було запропоновано відповісти на одинадцять питань, що оцінювали: якість освіти, рівень корупції в університеті, недоброчесність в процесі навчання та вивчення дисциплін, навчальне навантаження; ПІБ викладачів, що є взірцем доброчесності. За результатами проведення анкетування керівництво ТДАТУ, факультету (інституту), кафедри може застосовувати різні форми адміністративного впливу та вживання корегувальних дій відповідно до [Положення про академічну доброчесність в ТДАТУ](#).

Всього опитані **48 респондентів** (здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр», крім 1 курсу), що склало **68%** від загальної кількості здобувачів за цією освітньою програмою. Розподіл респондентів за курсами навчання наведено на рисунку 1. *Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).*

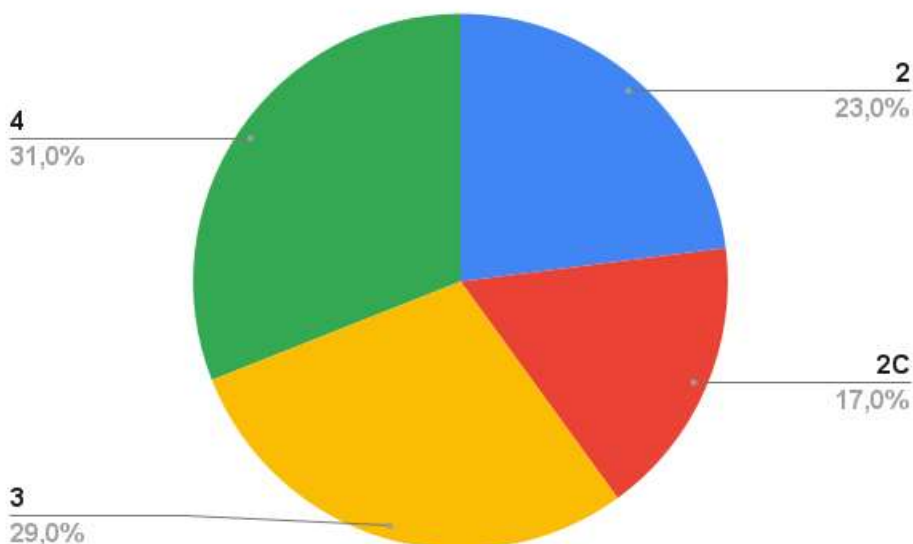

Рисунок 1 – Розподіл респондентів за курсами навчання

1. Здобувачам було запропоновано оцінити *якість освіти, яку вони отримують в ТДАТУ* за наступною шкалою (рівні): дуже низька; загалом низька; середня; загалом достатньо висока; дуже висока. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 2.

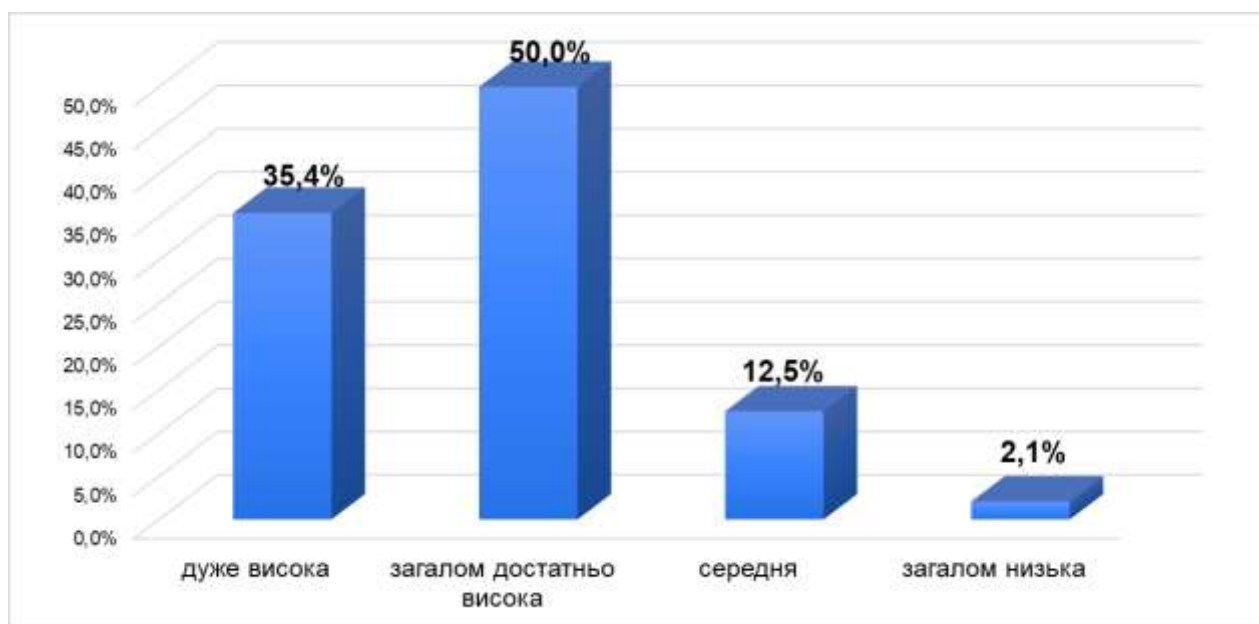

Рисунок 2 - Оцінювання якості освіти в ТДАТУ здобувачами вищої освіти (у відсотках)

З аналізу рисунку 2 не важко пересвідчитися у високій оцінці якості освіти в ТДАТУ, а саме рівні «дуже висока» 35,4% та «загалом достатньо висока» 50%.

2. Здобувачам вищої освіти було запропоновано *оцінити корупцію в університеті* за наступною шкалою: ні, не стосуються зовсім; частково стосуються, але часто викладачів провокують самі здобувачі; стосуються частково, і "ініціатива" належить деяким викладачам; корупція у нас масове явище, у якому задіяні усі - і здобувачі, і

викладачі. Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 3.

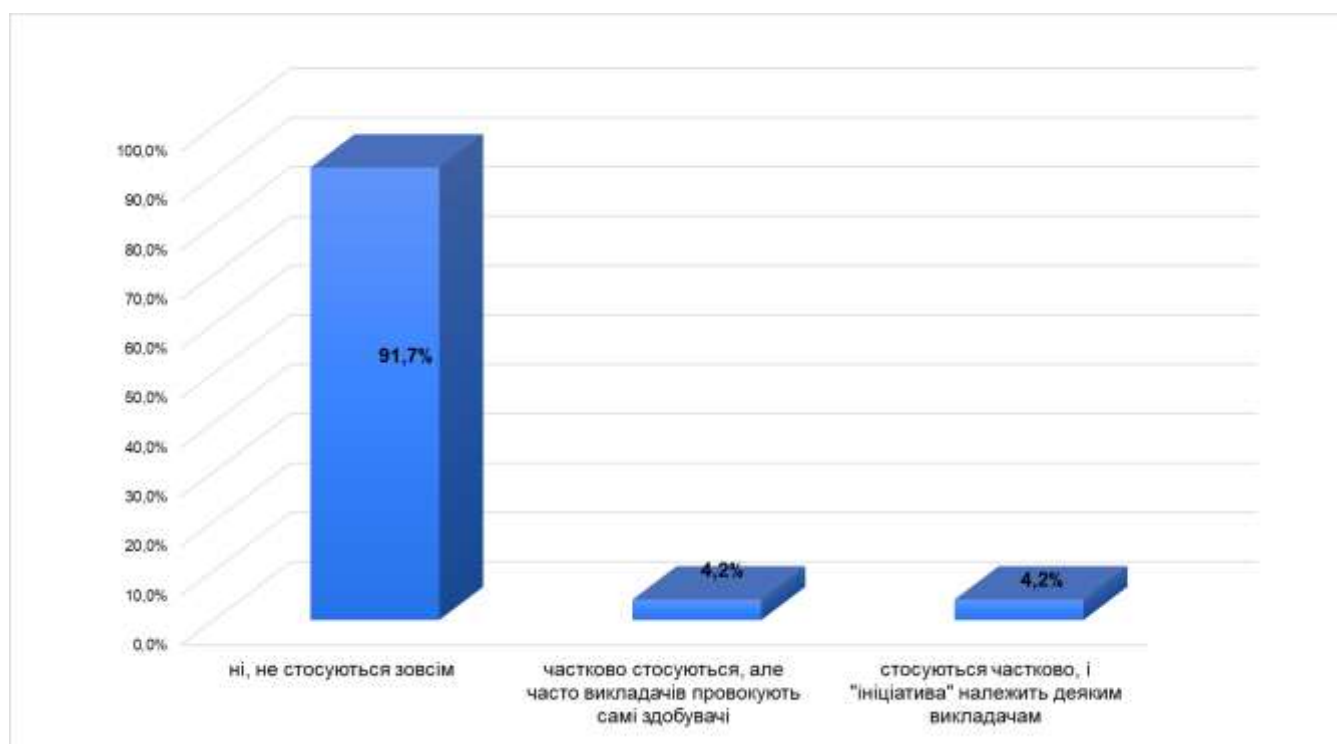

Рисунок 3 - Оцінювання здобувачами вищої освіти рівня корупції в університеті (у відсотках)

Аналіз рисунку 3 свідчить про низький рівень корупції в ТДАТУ, а саме респонденти відповіли 91,7 % «ні, не стосуються зовсім». Дали відповідь «стосуються частково, і «ініціатива» належить деяким викладачам» 4,2% респондентів.

3. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Чи доводилось Вам під час навчання в ТДАТУ особисто робити наступне...?». Варіанти відповідей були наступні - *часто, рідко, ніколи*:

- купувати навчальні матеріали кафедри;
- купувати реферат;
- купувати курсову роботу (проект);
- платити гроші за оцінку;
- надавати платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі;
- готувати шпаргалки для складання ПМК, екзаменів;
- списувати з власних конспектів на контрольних заходах;
- завантажувати матеріали з Інтернету, компіювати і здавати як власні;
- замовляти платні послуги з проходження тестування на освітньому порталі.

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 4.

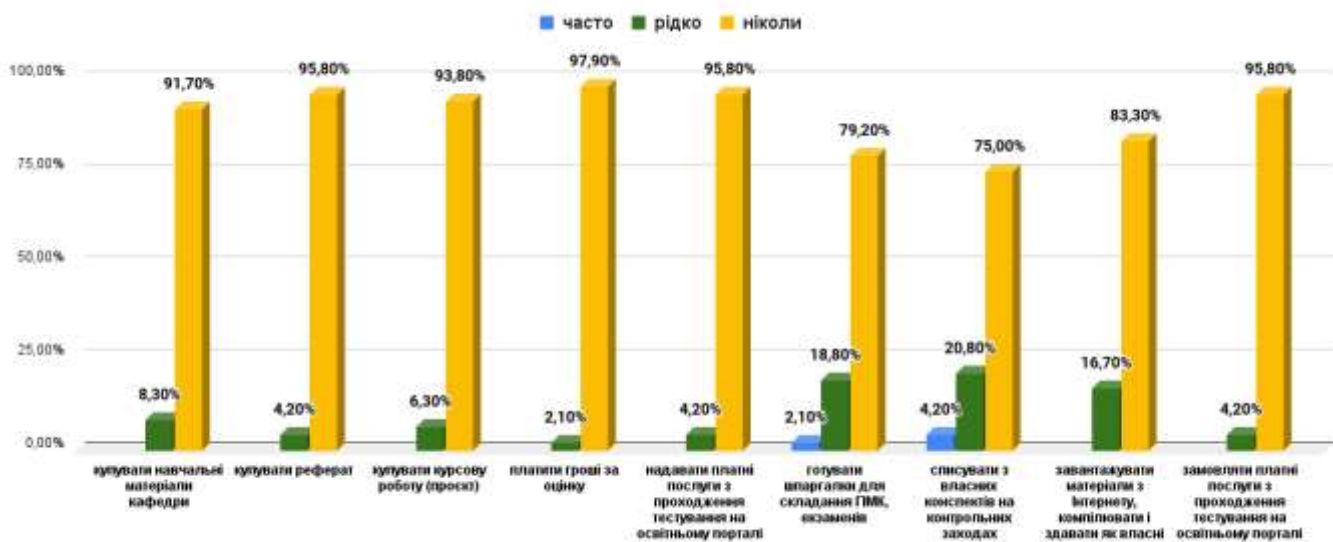

Рисунок 4 - Оцінювання здобувачами вищої освіти дій щодо питань недоброчесності в університеті (у відсотках)

Аналіз відповідей показує, що в середньому 89,8% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Респонденти вказали, що «часто» та «рідко»: готували шпаргалки для складання ПМК, екзаменів (20,8%); списували з власних конспектів на контрольних заходах (25%). «Рідко» - завантажували матеріали з Інтернету, компіювали і здавали як власні (16,7%).

4. В продовженні попереднього питання здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Якщо Ви особисто робили щось з вище переліченого, то з якою метою?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- для того, щоб отримати потрібну оцінку;
- для того, щоб не здавати лабораторні/ практичні роботи;
- для того, щоб не робити особисто реферат;
- для того, щоб не робити особисто курсову роботу (проект);
- в мене не було вибору, я діяв під тиском вимог викладача;
- для того, щоб не здавати тести з ПМК/екзамену;
- для отримання грошових коштів.

Дали відповідь на це запитання **14 (15,8%)** з **48** респондентів, які відповіли, що робили недоброчесні дії для того, щоб: отримати потрібну оцінку - **12** респондента (85,7%: 2 респ.- 2 курсу, 4 респ. – 3 курсу, 4 респ. – 4 курсу і 2 респ. – 2С курсу) та отримати грошові кошти – 1 респондент (4 курсу).

5. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «В який спосіб можна дізнатися про існування можливості «купити» оцінку?». Варіанти відповідей були наступні (кількість відповідей не обмежено):

- від самого викладача

- від старости
- від студентів старших курсів
- від своїх сокурсників
- не володію такою інформацією

Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 5.

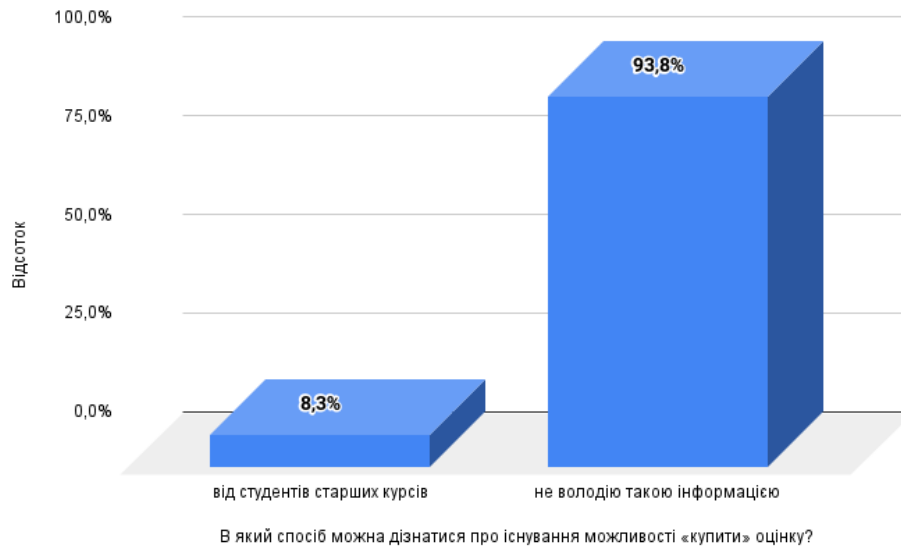

Рисунок 5 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

З рисунку 5 видно, що 93,8% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

6. Здобувачам вищої освіти було запропоновано відповісти на питання: «Оцініть як часто Вам в минулому навчальному році доводилось зустрічати повтори тем на різних дисциплінах (на шкалі від 1 до 5, де 1 – взагалі не доводилось, 5 – дуже часто)». Результати опрацювання відповідей респондентів наведені на рисунку 6.

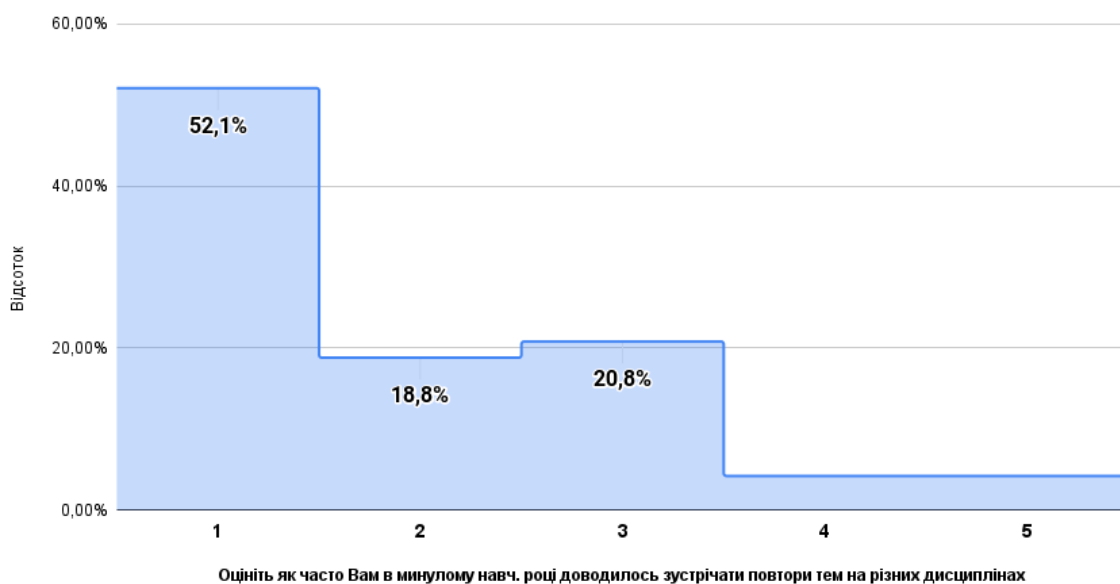

Рисунок 6 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

Аналіз рисунку 6 показує, що 52,1 % здобувачів вказали, що «взагалі не

доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах в минулому навчальному році та 18,8% «скоріш не доводилось».

7. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році писати однакові роботи для різних дисциплін?» респонденти відповіли, що не доводилось 83% та важко відповісти 15%. (рис. 7).

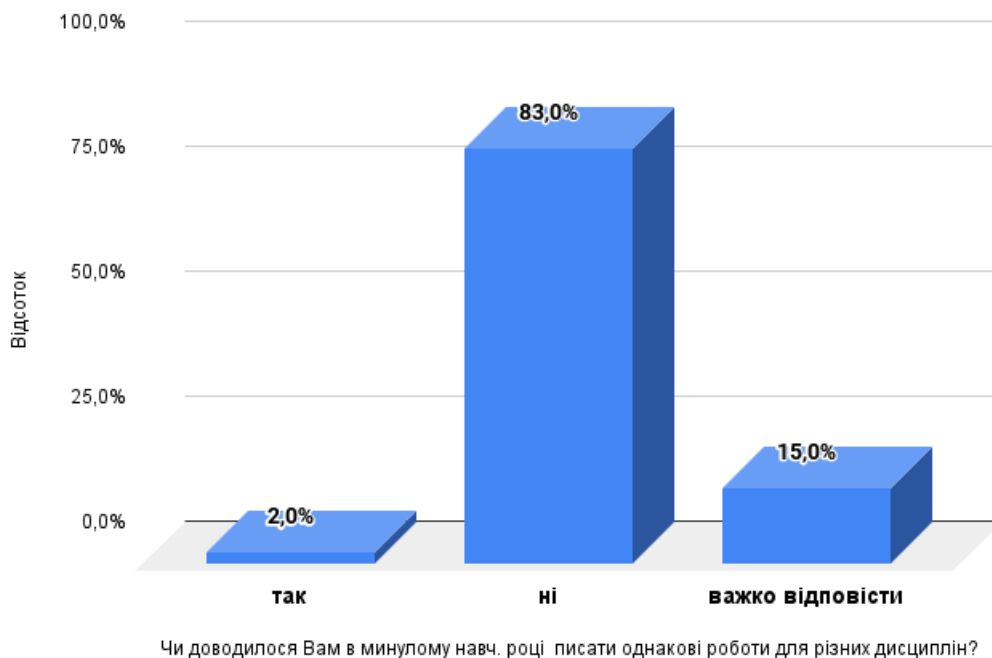

Рисунок 7 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках)

8. На питання «Чи доводилося Вам в минулому навчальному році слухати курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності?» 69% респондентів відповіли, що не доводилось, та 31%, відповідно, «так» (рис. 8).

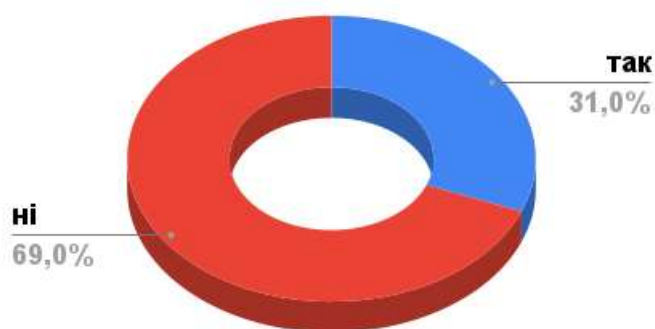

Рисунок 8 - Результати опрацювання відповідей респондентів щодо відвідування курсів з академічного письма/академічної доброчесності (у відсотках)

9. На питання «Як Ви оцінюєте власне навчальне навантаження впродовж цього семестру?» здобувачі вищої освіти всіх курсів навчання відповіли 66,7% як «помірне навантаження» та 18,8% «скоріш надмірне» (рис. 9).

Рисунок 9 - Результати опрацювання відповідей респондентів (у відсотках).

Висновки

Результати моніторингу оцінювання здобувачами вищої освіти, щодо академічної доброчесності за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти показали, що 35,4 % опитаних оцінюють рівень якості як дуже високий та 50,0 % загалом достатньо високий. Щодо проявів корупції в ТДАТУ 91,7 % здобувачів освіти відповіли, що це питання зовсім не стосується в університеті, але деякі здобувачі все ж таки вважають, що прояв корупції частково стосуються викладачів яких провокують самі студенти, і це 4,2 % респондентів.

Аналіз відповідей показує, що в середньому 89,8% респондентів перелічених дій щодо питань недоброчесності в університеті не робили. Але серед проявів недоброчесності - 20,9 % респондентів зізналися, що іноді готували шпаргалки для складання заліків та іспитів, 25% - списували з власних конспектів на контрольних заходах та 16,7% - завантажували матеріали з Інтернету, компілювали і здавали як власні. 93,8% здобувачів вищої освіти не володіють інформацією щодо існування можливості «купити» оцінку.

Відповідаючи на питання щодо частоти повторів тем на різних дисциплінах впродовж навчального року, 52,1% здобувачів відповіла, що їм «взагалі не доводилось» зустрічати повтори тем на різних дисциплінах та 18,1% «скоріш не доводилось». 31% опитаних зазначили, що в цьому навчальному році слухали курс (окремі теми) з академічного письма/академічної доброчесності, а 69% респондентів - «ні».

З метою попередження та уникнення можливих проявів недоброчесності необхідно:

- посилити роботу кураторів зі здобувачами щодо необхідності дотримання норм і принципів академічної доброчесності;
- ознайомлювати здобувачів вищої освіти з Кодексом честі, «Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу в ТДАТУ», «Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в ТДАТУ»;
- провести семінар щодо рекомендацій з уникнення можливих проявів, виявлення та недопущення, а також з питань неприпустимості корупційних порушень у сфері вищої освіти;
- ширше інформувати здобувачів вищої освіти та наукових керівників про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;
- ведучому викладачу освітнього компоненту «Вступ до фаху» особливу увагу приділити розгляду питання академічного письма/академічної доброчесності;
- гаранту освітньої програми провести моніторинг робочих програм освітніх компонент з метою запобігання повтору навчальної інформації.

Гарант ОПП «Менеджмент»
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти,

Ірина АГЕСВА

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н, доцент

Радміла СКЛЯР